

May toont zich nu een echte staatsvrouw, maar hoe geloofwaardig zal de kiezer dat vinden?

Lieven Buysse

doceert o.a. Britse taal en cultuur aan de KU Leuven Campus Brussel

De Britten worden opnieuw opgeschrikt door een vreselijke aanslag. Ze hadden nog niet eens de kans gekregen om het rouwproces voor de slachtoffers van de Manchester Arena min of meer af te ronden met een herdenkingsconcert of weer andere mensen lieten het leven. Nu komt de aanslag amper enkele dagen voor de vervroegde parlementsverkiezingen van 8 juni.

De politieke gevolgen voor de aanslag in Manchester waren beperkt. Terwijl de media bijna dagelijks berichtten over nieuwe stappen in het politieonderzoek werden veiligheid en terreurdreiging geen noemenswaardige thema's in de verkiezingscampagne. UKIP deed weliswaar hard zijn best om terreur te koppelen aan migratie en om strengere veiligheidsmaatregelen te eisen. Alleen bleef UKIP steken in de bekende populistische slagzinnen van vooral Nigel Farage, die niet eens opkomt bij deze verkiezingen, en werd er geen enkele concrete oplossing naar voren geschoven.

Die oprispingen werden dan ook genegeerd door de traditionele partijen en de aandacht verschoof snel weer naar dé thema's van deze verkiezingen: wie is het best geschikt om het land door de brexit te leiden, en hoe kan dat op een sociaal verantwoorde manier gebeuren? De aanslag van zaterdag bij London Bridge en Borough Market komt in de laatste rechte lijn naar de verkiezingen. De impact ervan op het verloop van de campagne dreigt daardoor duidelijker voelbaar te zijn.

Aan de andere kant werd de campagne voor maar één dag opgeschort, want de democratie kent ook haar rechten. Jawel, "keep calm and carry on". Bovendien zou een langere periode weinig verschil maken. In het Verenigd Koninkrijk bestaat er nu eenmaal geen traditie van groots opgezette, nationale campagne-events. De Britse parlementsverkiezingen verlopen per kiesdistrict: in 650 kiesdistricten wordt telkens één kandidaat verkozen. Daardoor is het persoonlijk contact van de kandidaat met de kiezer veel belangrijker. Kandidaten gaan van deur tot deur, niet enkel om kiezers

te overtuigen maar ook om bijvoorbeeld voor minder mobiele kiezers vervoer te regelen naar het stembureau. Dat zal ongetwijfeld gewoon doorgaan, zij het in een eerder serene sfeer en zonder de gemediatiseerde aanwezigheid van nationale partijkopstukken.

Ook de belangrijkste nationale debatten zijn inmiddels achter de rug. Daarin heeft Labour zijn aanvankelijk enorme achterstand op de Conservatieven van premier May sterk kunnen terugdringen, vooral dankzij enkele onverwacht stevige optredens van Labour-leider Jeremy Corbyn en enkele zwakke momenten van Theresa May. De terugval van May in de peilingen was al ingezet net vóór de aanslag in Manchester en dat was sindsdien niet veranderd.

De eerste handelingen in het politieonderzoek zouden de kiezer dan weer wel direct kunnen beïnvloeden, al hangt veel af van hoe die worden aangepakt. Na de vorige aanslagen, zowel in Westminster als in Manchester, zagen we telkens een snel, daadkrachtig onderzoek met een hele reeks huiszoekingen en aanhoudingen. Alleen is vandaag nog altijd niet duidelijk of die huiszoekingen iets wezenlijks hebben opgeleverd, en veel arrestanten werden inmiddels opnieuw vrijgelaten. Het vertrouwen in de Britse inlichtingendienst MI5 is altijd al groot geweest. Na Manchester waren er vragen gerezen over de informatie waarover die beschikte, of had kunnen beschikken, om de aanslagen te voorkomen. Steeds meer realiseren de Britten zich echter dat het een moeilijke opdracht is om reële dreigingen op te vangen en in te schatten. Hoe kun je te weten komen dat gewone voorwerpen zoals een bestelwagen en enkele messen gebruikt zullen worden voor een terroristische aanslag?

De boodschap van Theresa May is dan ook sterk. Ze veroordeelt de waarden die de Britse samenleving bedreigen en doet dat bijzonder genuanceerd. Islamterreur en islam zijn volgens haar niet compatibel. Bovendien valt tussen de lijnen te lezen dat ook extreme gedachten van de andere kant van het spectrum, zoals het extreemrechtse gedachtegoed, al evenmin Brits zijn. Naast de inperking van de verspreiding van extremistische gedachten via het internet wil May terrorisme tegengaan door segregatie in de eigen samenleving tegen te gaan. Meer inclusie dus en minder polarisatie. Tegelijk moeten volgens May de antiterreurmaatregelen opnieuw tegen het licht worden gehouden. Genoeg is immers genoeg. Ze toont zich zo een echte staatsvrouw: het land verenigen over de ideologieën en gemeenschappen heen en de weg tonen naar krachtige maatregelen.

De belangrijkste vraag in het licht van de aanstormende verkiezingen is: hoe geloofwaardig zal de Britse kiezer dat vinden? Zes jaar lang was Theresa May als minister van binnenlandse zaken verantwoordelijk voor deze hele problematiek en het afgelopen jaar zat ze als premier al helemaal aan het stuur. De analyse die ze nu maakt is pertinent en tegelijk genuanceerd, maar tegelijk weinig concreet. En laat net dat het hele probleem te zijn geweest tijdens haar campagne: grote woorden maar weinig specifiek. Meer dan ooit zal de kiezer de geloofwaardigheid van de kandidaat-premiers moeten inschatten, en dat in wel heel precaire omstandigheden. Al gaat dat zeker nog altijd over méér dan het veiligheidsbeleid. Het is nu eenmaal dé hamvraag geweest in deze hele verkiezingen.

<http://www.demorgen.be/opinie/may-toont-zich-nu-een-echte-staatsvrouw-maar-hoe-geloofwaardig-zal-de-kiezer-dat-vinden-bc633580/>